

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳವಳಿ

ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ 'ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳವಳಿ' ಲೇಖನವು (ನ. 26) ತುಂಬಾ ಮೌಲಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ಶತಮಾನದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆದ ಚಳವಳಿಗಳ ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭಾವದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿರುವ ಯುವಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಮಹಾಕೃತಿಗಳ ಪರಿಚಯದಿಂದ ಅವರು ಮುಂದಿನ ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಲೇಖನ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ.

—ಸಂಜೀವಕುಮಾರ ಅತಿವಾಳೆ, ಬೀದರ

ಈಗ ಚಳವಳಿಗಳ ಕಾಲ ಮುಗಿದೇ ಹೋಯಿತೆನೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'ಕ್ಯಾಸಿಸ್' ಜನರನ್ನು ತಲುಪಿದರೆ ಚಳವಳಿಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ತಲುಪುತ್ತವೆ. ಗೋಕಾಕ್ ಚಳವಳಿ

ಜನಾಂದೋಲನವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡದ್ದು ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಎಂಬ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ತಲುಪಲು ಜನಪ್ರಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯ. ಶಿಶುನಾಳ ಷರೀಫ ಜನರನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದು ಭಾವಗೀತೆಗಳ ಮೂಲಕ. ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿಗಳು ಸಹ ಸಿದ್ಧಸೂತ್ರದಲ್ಲೇ ಜನರನ್ನು ತಲುಪಲು ಕನ್ನಡ ಚಳವಳಿಗಾರರ ಹೋರಾಟವೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್, ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಕುಮಾರ್, ಮ. ರಾಮಮೂರ್ತಿಯಂತಹ ಹೋರಾಟಗಾರ ಕಾಣ್ಣೆಯೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಲ್ಲ. ಜನಪ್ರಿಯ ಚಿತ್ರಗೀತೆಗಳು, ರಸ್ತೆಬದಿಯ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಆರ್ಕೆಸ್ಟ್ರಾಗಳು ಜನರ ಹೋರಾಟದ ಕಿಚ್ಚನ್ನು ಸದಾ ಜೀವಂತವಾಗಿಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

—ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾಯಕ

'ಶತಮಾನದ ಮಹಾಪಯಣ' ಮಾಹಿತಿಪೂರ್ಣ. ಕನ್ನಡದ ಚಳವಳಿ, ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ನಾಡು, ನುಡಿ, ನೆಲ, ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೋರಾಟಗಳ ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳ ತಾತ್ವಿಕ ವಿವರಣಾ ಸ್ವರೂಪ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಿಸುವಂತಿತ್ತು. ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಚಿತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ದಿಗ್ಗಜರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತ ಚಿಂತನಪರ ಮಾತುಗಳು ನಾಡಪ್ರೇಮದ ಕುರಿತು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವಂತಿತ್ತು.

—ಗುರುನಾಥ ಶಿ. ಸುತಾರ, ಹುಲ್ಲಾಳ

ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಶತಮಾನದ ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರಚ್ಛೆಯಂತೆ ಬದುಕಿದ ಮಹನೀಯರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಡಿ. ವಿ. ಜಿ. ಅವರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲ. ಅಸೀಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನನ್ಯ ಪ್ರಾಂಜಲತೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ರಾಜನೀತಿ, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಧೀಮಂತ ಕೃಷಿಕರಂಡಿದ್ದವರು ಅವರು. ಅಂತೆಯೇ ಈ ಲೇಖನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಅಡಿಗರು, ಭೈರಪ್ಪನವರು ಕಂಬಾರರು ಸಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ನಿಲುವುಗಳ ಅನುಮೋದನೆ ಅಥವಾ ನಿರಾಕರಣೆ ವೈಚಾರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ಆದರೆ ಈ ಕುರಿತ ಲೇಖಕರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಲಾರದು. ವಿಚಾರಧಾರೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಲೇಖನ ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ಸ್ವರೂಪದ್ದೆಂದು ವಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

—ಶಂಕರ್ ಸೊರವನಹಳ್ಳಿ, ಮಾಯಸಂದ್ರ

ನಟರಾಜ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬಸವ, ದಾಸರು ಮತ್ತು ಎಸ್.ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪ, ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಹೇಗೆ? ಇಡೀ ಲೇಖನ ಎಡಪಂಥೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇದು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾರತದ ನೆಲೆಗೆ ಕಮ್ಮೂನಿಸಂ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.

—ಎಸ್. ಬಾಬು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

ಫೋಟೊ ಶೂಟ್‌ದೊರಂತೆ ಬಿಂಬಗಳು

ನ. 26ರ ಸಂಚಿಕೆಯ 'ನಿಮ್ಮೊಡನೆ' ಪುಟದಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಿ ವೆಡ್ಡಿಂಗ್ ಫೋಟೊಶೂಟ್ ದುರಂತ ಬಿಂಬಗಳು' ಬರಹ ಚಿಂತನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪಿಡುಗು ಎಗ್ಗಿಲ್ಲದೆ ಹಬ್ಬುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಮದುವೆ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಯಾರಿಗೂ ಬರದು.

—ಬಸವರಾಜ ಹರಿಹರ, ಧಾರವಾಡ

ಜೀವದಲಿ ಜಾತ್ರೆ ಮುಗಿದಂತೆ

ನ.26ರ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ. ಜನಾರ್ದನ್ ಭಟ್ ಬರೆದಿರುವ 'ಜೀವದಲಿ ಜಾತ್ರೆ ಮುಗಿದಂತೆ' ಕಥೆ ಸಕಾಲಿಕ ವಸ್ತುವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಕೋರಿ ಮಾಡಿದ ಶ್ರಾದ್ಧದ ನಂತರ ಶೃಂಗರಾಜನಿಗೆ ಕೊರೊನಾ ಭೀತಿಯುಂಟಾಗಿದ್ದು ಸಹಜವೇ.

—ಎಂ. ಎಸ್., ಬೆಂಗಳೂರು

ಕೊರೊನಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದೇ ವಿಷಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಬಂದ ಮೂರನೇ ಕಥೆ ಇದು ಇರಬಹುದು. ಗಂಡನ ದೇಹವನ್ನು ನೋಡದ

ಹೆಂಡತಿ ಶೃಂಗರಾಜನ ಮೂಲಕ ಪಿಂಡ ಹಾಕಿಸಿದ್ದು, ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆ, ಗುಹೆ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಎಂದು ಊಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

—ಎನ್.ಎಸ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್, ಬೆಂಗಳೂರು

ಹಡಗಾದ ಐಪಿಲ್ ದೋಣಿ

ನ. 26ರ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಖ ಬರೆದಿರುವ 'ಹಡಗಾದ ಐಪಿಲ್ ದೋಣಿ' ಲೇಖನವು ಐಪಿಲ್ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ದಾರಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತದೆ. ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ನ ಶೈಲಿ ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಗಲಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಕಾಪಿ ಬುಕ್ ಶೈಲಿಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

—ಅಶೋಕ ಪರ್ವತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಹೆಬ್ಬಲಸಿನ ಸ್ವಾದ

ನ.26 ರ ಸಂಚಿಕೆಯ 'ನಿಮ್ಮಪುಟ'ದ 'ಕೋವಿಡ್ ಅಲ್ಲ, ಹಲಸು' ಬರಹದಲ್ಲಿ ಜಿ.ಎಂ.

ಬೊಮ್ಮಳ್ಳಿಯವರು ಹೆಬ್ಬಲಸಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಾಗ ಅದರ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಲು ಬಾರದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ರುಚಿ, ಸ್ವಾದ ತಿಂದು ಬಲ್ಲವರೇ ಬಲ್ಲರು. ಬೀಜದ ಎಣ್ಣೆಯೂ ಬಹೂಪಯೋಗಿ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದರೂ ಕರಾವಳಿ ತೀರದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯ.

—ಸುಪ್ರಸನ್ನ ನಕ್ಕತ್ತಾಯ, ಕುಂದಾಪುರ

ಮರಳಿ ಮಡಿಲು; ಯಾಕೋ ದಿಗಿಲು

ನ.9ರ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೋಡಿಬೆಟ್ಟು ಬರೆದಿರುವ 'ಮರಳಿ ಮಡಿಲು; ಯಾಕೋ ದಿಗಿಲು' ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಜಗತ್ತನ್ನೇ ನಡುಗಿಸಿದ ಕೊರೊನಾ ಏನೇ ಅವಾಂತರ ಮಾಡಿರಬಹುದು, ಬಾಲ್ಯದ ಸೊಗಸನ್ನೇ ಕಾಣದ; ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ, ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಿ ಕುಟುಂಬದ ಆಪ್ಪಾಯಿತೆಯ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ದುಡಿಮೆಯ ಧಾವಂತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಗುಮನಿಸದ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಸವಿಯುವ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಲೇಬೇಕು.

—ಎಸ್. ಚನ್ನಬಸವಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಚಳ್ಳಕೆರೆ

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಚುಟುಕು, ಚುರುಕಾಗಿರಲಿ. ಇ-ಮೇಲ್: feedback@sudha.co.in